

стратегічних завдань, як страховий фонд держави, що гарантує стабільне виробництво сільськогосподарської продукції й забезпечення населення питною водою. Без зрошуваного землеробства в сільського господарства республіки немає майбутнього. Важливість галузі "водне господарство" і надії на його подальше функціонування підтверджує Указ Президента України від 23.06.98 р. № 670 "Про міри Державної підтримки водогосподарсько-меліоративного комплексу". Вважаємо, що власні структури всіх рівнів повинні уділяти особливу увагу щодо проблем водопостачання в Криму на сучасному стані розвитку економічної системи держави.

Джерела та література

1. <http://www.comwodhos.crimea-portal.gov.ua>
2. Проект: „Вода для устойчивого развития и здоровья в Крыму” – Симферополь, – 2004 г.
3. В.Г. Федоренко. Про воду // Міжнародний науково-практичний журнал „Економіка та держава”, – № 7. – 2006 р.

Булюк О.В.

РОЗВИТОК СИСТЕМИ УПРАВЛІННЯ ЗОВНІШНЬОЕКОНОМІЧНОЮ ДІЯЛЬНІСТЮ НА РЕГІОНАЛЬНОМУ РІВНІ

Вступ. Збалансований регіональний розвиток держави є запорукою суспільного миру, національної злагоди й стабільного економічного зростання. Дієздатність державної регіональної політики є також важливим індикатором готовності нашої країни до її інтеграції в європейську спільноту.

Суть системи державного та місцевого регулювання зовнішньоекономічної діяльності України в основному визначається Законом України "Про зовнішньоекономічну діяльність" та Указом Президента України "Про зміни у структурі центральних органів виконавчої влади" (1999).

Найвищим органом, що здійснює державне регулювання зовнішньоекономічної діяльності, є Верховна Рада України. До компетенції Верховної Ради України належать:

- прийняття, зміна та скасування законів, що стосуються зовнішньоекономічної діяльності;
 - затвердження головних напрямів зовнішньоекономічної політики України;
 - розгляд, затвердження та зміна структури органів державного регулювання зовнішньоекономічної діяльності;
 - укладання міжнародних договорів України відповідно до законів України про міжнародні договори та проведення чинного законодавства України відповідно правил, установлених цими договорами;
 - затвердження напрямів дій щодо валютних надходжень та умов оподаткування, митного тарифу, митних зборів і митних процедур України при здійсненні зовнішньоекономічної діяльності;
 - встановлення спеціальних режимів зовнішньоекономічної діяльності на території України.
- Кабінет Міністрів України:
- вживає заходів до здійснення зовнішньоекономічної діяльності України відповідно до законів України;
 - здійснює координацію діяльності міністерств, державних комітетів та відомств України щодо регулювання зовнішньоекономічної діяльності, координує роботу торговельних представництв України в іноземних державах;
 - приймає нормативні акти управління з питань зовнішньоекономічної діяльності у випадках, передбачених законами України;
 - проводить переговори і укладає міжурядові договори з питань зовнішньоекономічної діяльності у випадках, передбачених законами України про міжнародні договори України; забезпечує виконання міжнародних договорів з питань зовнішньоекономічної діяльності всіма державними органами управління, підпорядкованими Кабінету Міністрів України, та залучає до їхнього виконання інші суб'єкти зовнішньоекономічної діяльності на договірних засадах;
 - відповідно до своєї компетенції, визначеної законами України, вносить на розгляд Верховної Ради України пропозиції про систему міністерств, державних комітетів і відомств - органів оперативного державного регулювання зовнішньоекономічної діяльності, повноваження яких не можуть бути вищими за повноваження Кабінету Міністрів України, які вона має згідно із законами України;
 - забезпечує складання платіжного балансу, зведеного валютного плану України;
 - здійснює заходи щодо забезпечення раціонального використання коштів Державного валютного фонду України.

Виходячи з необхідності впорядкування системи центральних органів виконавчої влади та з метою поетапного здійснення адміністративної реформи в Україні видано Указ Президента України "Про систему центральних органів виконавчої влади" (1999).

Цим Указом передбачено, що до складу Кабінету Міністрів України входять прем'єр-міністр України, Перший віце-прем'єр-міністр, три віце-прем'єр-міністри, міністри.

До системи центральних органів виконавчої влади України входять:

- міністерства України: аграрної політики; внутрішніх справ; екології та природних ресурсів; економіки; палива і енергетики; закордонних справ; культури і мистецтв; з питань надзвичайних ситуацій та у справах захисту населення від наслідків Чорнобильської катастрофи; оборони; освіти і науки; охорони здоров'я; праці та соціальної політики; транспорту; фінансів; юстиції;

- державні комітети та інші центральні органи виконавчої влади, статус яких прирівнюється до Державного комітету України: архів, будівництва, архітектури та житлової політики; по водному господарству; по земельних ресурсах; зв'язку та інформатизації; з енергозбереження; у справах релігій; інформаційної політики, телебачення і радіомовлення; лісового господарства; молодіжної політики, спорту і туризму; промислової політики;
- у справах ветеранів; охорони державного кордону; стандартизації, метрології та сертифікації, статистики, а також інші.

Центральні органи виконавчої влади із спеціальним статусом України: антимонопольний комітет; податкова адміністрація; митна служба; регуляторної політики та підприємництва; комісія регулювання електроенергетики; комісія з цінних паперів та фондового ринку та інші.

Діяльність центральних органів виконавчої влади спрямовується і координується Кабінетом Міністрів України через відповідних міністрів:

- через Міністерство екології та природних ресурсів України – Державні комітети України: по водному господарству; по земельних ресурсах; лісового господарства;
- через Міністерство економіки України – Державні комітети: будівництва, архітектури та житлової політики; з енергозабезпечення; промислової політики; стандартизації, метрології та сертифікації;
- через Міністерство праці та соціальної політики Державний комітет у справах ветеранів;
- через Міністерство фінансів України – Головне контрольно-ревізійне управління, Державне казначейство України;
- через Міністерство юстиції України – Державний комітет України у справах релігій.

Державний комітет (державна служба) вносить пропозиції щодо формування державної політики відповідним членам Кабінету Міністрів України та забезпечує її реалізацію у визначеній сфері діяльності, здійснює управління в цій сфері, а також міжгалузеву координацію та функціональне регулювання з питань, віднесених до його відання.

Установлено, що Кабінет Міністрів України може утворювати урядові органи державного управління – департаменти, служби, інспекції. Ці органи утворюються і діють у складі відповідного центрального органу виконавчої влади. Урядові органи державного управління здійснюють: управління окремими підгалуззями або сферами діяльності; контрольно-наглядові функції; регулятивні та дозвольно-реєстраційні функції щодо фізичних і юридичних осіб.

Державний експортно-імпорتنний банк України:

- 1) представляє інтереси України у відносинах з банками інших держав, міжнародними банками та іншими фінансово-кредитними установами й укладає відповідні міжбанківські угоди;
- 2) виконує кредитні та розрахункові функції від імені уряду, як надзвичайно важливі чинники у зовнішньоекономічному процесі.

Основними завданнями Державної митної служби України визначені захист економічних інтересів України, сприяння розвитку зовнішньоекономічних зв'язків, контроль за додержанням вимог митного законодавства України; використання засобів митного регулювання торговельних економічних відносин з урахуванням пріоритетів розвитку економіки; створення сприятливих умов для участі України у міжнародному співтоваристві; удосконалення митного контролю, митного оформлення та оподаткування товарів та інших предметів, що переміщуються через митний кордон України; здійснення за участю інших міністерств та відомств заходів щодо захисту інтересів споживачів товарів і додержання учасниками зовнішньоекономічних зв'язків державних інтересів на зовнішньому ринку; створення сприятливих умов для прискорення товарообігу та збільшення пасажиропотоків через митний кордон України; боротьба із контрабандою, здійснення заходів щодо запобігання порушень митних правил. Державна митна служба України: здійснює митний контроль в Україні; веде митну статистику, розробляє митні правила, стягує митні збори та мито.

Крім органів державного регулювання, окремий блок становлять органи місцевого управління зовнішньоекономічною діяльністю, до яких належать:

- 1) місцеві ради народних депутатів України, їхні виконавчі та розпорядчі органи;
- 2) територіальні підрозділи (відділення) органів державного регулювання зовнішньоекономічної діяльності України.

Компетенція місцевих рад народних депутатів України та їхніх виконавчих і розпорядчих органів визначається Законами України "Про зовнішньоекономічну діяльність та "Про місцеві ради народних депутатів України та місцеве самоврядування". Нормативні акти місцевих рад народних депутатів України та підпорядкованих їм виконавчих органів стосовно регулювання зовнішньоекономічної діяльності приймаються тільки у випадках, прямо передбачених законами України. Місцеві ради народних депутатів України та їхні виконавчі органи діють як суб'єкти зовнішньоекономічної діяльності лише через створені ними зовнішньоекономічні комерційні організації, які мають статус юридичної особи України.

Органи державного регулювання зовнішньоекономічної діяльності України можуть створювати свої територіальні підрозділи (відділення), якщо це впливає з їхньої компетенції, яка визначається законами України та положенням про ці органи. Зазначені органи територіального регулювання зовнішньоекономічної діяльності створюються за погодженням з відповідними місцевими радами народних депутатів України та в межах загального ліміту бюджетних коштів, що виділяються на утримання відповідних органів державного регулювання країни. Дії зазначених підрозділів (відділень) не повинні суперечити нормативним ак-

там місцевих рад народних депутатів України, за винятком випадків, коли дії передбачені або впливають із законів України.

В даний час в Миколаївській області основним органом управління ЗЕД є Управління зовнішніх зносин та ЗЕД Миколаївської обласної державної адміністрації. Його основні завдання:

- Забезпечення реалізації на території області державної політики у сфері зовнішніх зносин та ЗЕД;
- Сприяння виконанню зобов'язань за міжнародними договорами України,
- Сприяння розвитку міжнародного співробітництва у галузі економіки і торгівлі, захисту прав людини, боротьби з тероризмом, екологічної безпеки, охорони здоров'я, науки, освіти, культури, туризму, фізкультури і спорту та інших сфер суспільного життя;
- Сприяння активізації зовнішньоекономічних зв'язків та виходу на зовнішній ринок розташованих на території області підприємств, установ та організацій;
- Здійснення заходів та сприяння створенню належних умов, спрямованих на розвиток та організацію міжрегіонального, прикордонного та прибережного співробітництва у сфері ЗЕД;
- Сприяння діяльності правоохоронних та митних органів, органів охорони державного кордону

Висновок. Аналіз реформування економічних відносин в Україні за роки її незалежності свідчить про те, що перехід економіки регіонів до ринкових відносин здійснювався недостатньо регульовано. Внаслідок цього відбулася руйнація звичних територіальних пропорцій, замість поступового нівелювання рівнів соціально-економічного розвитку регіонів спостерігається їхня подальша диференціація, наростання поляризації між регіонами за рівнями соціального розвитку й потужністю економічного потенціалу. За цих обставин в Україні гостро постала необхідність формування й реалізації активної державної регіональної політики.

Джерела та література

1. Колмацька С.П. Зовнішньоекономічна діяльність в Україні: правове регулювання та гарантії здійснення. Навчальний посібник К.: ВД Професіонал, 2004 – 288с.

2. Гребельник О.П., Романовський О.О. Основи зовнішньоекономічної діяльності. Навчальний посібник. - Деміург, 2003 - 296с.

Гончаренко І.В.

РОЗВИТОК ІННОВАЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВ МИКОЛАЇВСЬКОЇ ОБЛАСТІ

Вступ. Глобалізація світової економіки та інноваційний характер її розвитку в сучасних умовах визначають необхідність відповідних змін у розвитку економіки України. Таким першочерговим завданням є трансформація моделі економічного зростання (перехід до інноваційного типу розвитку) і зміна характеру розвитку – з мобілізаційного на революційний з урахуванням глобальних змін на міжнародному ринку.

Постановка проблеми. Інноваційний тип економіки передбачає визначення пріоритетів розвитку держави і регіонів, створення необхідних умов їх забезпечення – реформування відносин власності і системи управління в інноваційній сфері, стимулювання розвитку підприємництва, перехід до ринкового механізму регулювання економічних відносин. Не менш важливим завданням є всебічна активізація інноваційної діяльності на рівні окремих підприємств, бо сучасна ситуація викликає значне занепокоєння.

Вирішення проблеми. З 2000 року в Миколаївській області активно зменшується кількість підприємств, що впроваджують інновації, в 2004 році вони становили тільки 6,8 % до загальної кількості промислових підприємств (табл.1)

За міжнародними стандартами інновація – це кінцевий результат інноваційної діяльності, що знайшов втілення у вигляді нового або вдосконаленого продукту, впровадженого на ринку, нового або вдосконаленого технологічного процесу, що використовується в практичній діяльності або в новому підході до соціальних послуг.

Негативною особливістю в Україні є недостатній рівень державної підтримки інноваційного розвитку, хоча деякі кроки в цьому напрямку було здійснено. Свого часу було утворено Державний інноваційний фонд України, однак значної активізації інноваційної діяльності так і не сталося. В Миколаївській області у 2003 році обсяг інноваційних витрат був значно меншим ніж у 2003 році. (табл.2)

Сучасний інвестиційний ринок України характеризується гострою нестачею фінансових ресурсів і відсутністю практичного досвіду ефективного застосування відомих у світовій практиці методів фінансування інновацій.

В більшості країн світу основними джерелами фінансування інноваційної діяльності є бюджетні кошти і прибуток. В Україні розраховувати на значне бюджетне фінансування інноваційної діяльності не доводиться. В Миколаївській області частка коштів державного бюджету у 2004 році становила 0,9%, а 98,7% витрат було забезпечено за рахунок власних коштів. (табл.3)

Державні кошти використовуються в основному на фінансування фундаментальних наукових досліджень, державних наукових програм з пріоритетних напрямків розвитку науки і техніки, на дотації науково-дослідним організаціям та вищим навчальним закладам, а також на матеріальну підтримку наукових працівників, включаючи стипендії видатним вченим, докторам, аспірантам тощо.